

1. JÓZEF DIETL

- Urodził się w 1808 roku w Podbużu koło Drohobycza na ziemiach przedrozbiorowej Polski znajdujących się w obrębie zaboru austriackiego.
- Syn Franza (Franciszka), austriackiego urzędnika, i szlachcianki Anny z Kulczyckich.
- Studiował filozofię we Lwowie oraz medycynę w Wiedniu.
- Po studiach pracował w Wiedniu jako lekarz.
- W 1846 roku ożenił się z Austriaczką z Wiednia.
- W 1851 objął stanowisko profesora na Uniwersytecie Jagiellońskim, na którym nauczano wówczas po niemiecku. Niezbyt płynnie mówił wówczas po polsku.
- W roku akademickim 1861/62 rektor UJ. Władze austriackie odmówiły zatwierdzenia jego funkcji na następny rok. Domagał się przywrócenia języka polskiego jako języka nauczania na uniwersytecie. W 1865 przeniesiony na emeryturę dekretem cesarza Franciszka Józefa.
- W latach 1866-74 był prezydentem Krakowa – wówczas miasta na obrzeżach austriackiego imperium.

Jako prezydent Dietl doprowadził między innymi do:

- podwojenia miejskich dochodów bez nakładania na miasto nowych ciężarów,
- uporządkowania Plant, starych murów i baszt obronnych, odnowienia elewacji kamienic,
- przygotowania planu odbudowy i konserwacji Sukiennic,
- oczyszczenia koryta Starej Wisły,
- rozwoju UJ, powstania szkoły przemysłowej, przejścia w zarząd szkół w mieście, powstania Szkoły Sztuk Pięknych,
- utworzenia miejskiej straży ogniowej.
- Twórca balneologii, dziedziny medycyny uzdrowiskowej zajmująca się badaniem właściwości leczniczych wód podziemnych i borowin oraz zastosowaniem ich w leczeniu, zwłaszcza terapii chorób przewlekłych.
- Skłasyfikował polskie wody lecznicze i spopularyzował uzdrowiska w Rabce, Krynicy, Iwoniczu, Szczawnicy, Żegiestowie.

Czy Józef Dietl był/nie był Polakiem?

Pomnik Józefa Dietla w Krakowie.

2. MIKOŁAJ ZYBLIKIEWICZ

- Urodził się w 1823 roku w Starym Mieście koło Sambora na ziemiach przedrozbiorowej Polski znajdujących się w obrębie zaboru austriackiego.
- Syn Szymona, ukraińskiego szewca wyznania grekokatolickiego; ochrzczony w cerkwi.
- Mówił po polsku, ukraińsku i niemiecku.
- Studiował we Lwowie i w Krakowie.
- Adwokat.
- Od 1856 r. pracował jako syndyk, czyli radca prawny miasta Krakowa; walczył o przywrócenie języka polskiego w szkołach i urzędach.
- Poseł na Sejm Krajowy (Landtag) austriackiej Galicji (części przedrozbiorowej Polski zajętej przez Austrię) i marszałek tego sejmku.
- Prezydent Krakowa w latach 1874-81.
  - utworzył Kryptę Zasłużonych na Skałce,
  - dokonał restauracji Sukiennic,
  - utworzył Muzeum Narodowe w Krakowie,
  - zbudował kompleks budynków dla straży pożarnej,
  - zasypał koryto Starej Wisły (dzisiejsze ulice Dietla i Daszyńskiego).

Czy Mikolaj Zybliekiewicz był/nie był Polakiem?

Portret Mikolaja Zybliekiewicza pędzla Jana Matejki.

3. JAN MATEJKO

- Urodził się w Krakowie w 1838 roku.
- Jego rodzicami był Czech o imionach František Xaver Matějka z Roudnicy koło Hradca Králové oraz Karolina Rossberg z polsko-niemieckich protestantów.
- Dość późno nauczył się dobrze mówić, między innymi z powodu czeskich wstawek nabytych od ojca.
- Studiował malarstwo w Krakowie w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie, której później był dyrektorem (od 1873), a także w Monachium i Wiedniu.
- Jego uczniami byli m.in. Maurycy Gottlieb, Jacek Malczewski, Józef Mehoffer i Stanisław Wyspiański.
- Twórca obrazów historycznych, mających ogromny wkład w podtrzymanie polskiej świadomości narodowej; namalował m.in. obrazy:
  - Stańczyk
  - Unia lubelska
  - Stefan Batory pod Pskowem
  - Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem
  - Zawieszenie dzwonu Zygmunta
  - Bitwa pod Grunwaldem
  - Hołd pruski
  - Jan Sobieski pod Wiedniem
  - Kościuszko pod Raławicami
  - Konstytucja 3 Maja 1791 roku
- Położył ogromne zasługi w opiece nad zabytkami Krakowa; uczestniczył w pracach komisji konserwatorskich podczas:
  - odnawiania gotyckiego ołtarza Wita Stwosza w Kościele Mariackim (1867-69),
  - restauracji gmachu Sukiennic (1875-79),
  - zamku na Wawelu (1886)
  - oraz Kościoła Mariackiego (1889).
- Brał udział w pracach naukowo-badawczych oraz wykonywał rysunki inwentaryzacyjne podczas otwarcia w katedrze wawelskiej grobów: Jana Kazimierza (1869), królowej Jadwigi (1887) i kardynała Oleśnickiego (1887).
- W latach 1889-91 zaprojektował nową polichromię wewnątrz kościoła Mariackiego.

Czy Jan Matejko był/nie był Polakiem?

4. JÓZEF KLOTZ

- Urodził się w 1900 r. w Krakowie.
- Syn żydowskiego szewca.
- Mówił po polsku i pewnie także w jidysz.
- Piłkarz (obrońca) Żydowskiego Towarzystwa Sportowego Jutrzenka Kraków.
- Bohater historycznego wyczynu w dziejach polskiej piłki – zdobywca pierwszej bramki dla reprezentacji Polski (28.05.1922 roku z rzutu karnego w meczu Szwecja-Polska w Sztokholmie; Polska wygrała 2:1).
- W 1925 roku przenosi się do Warszawy, gdzie gra dla Żydowskiego Klubu Sportowego Makkabi Warszawa.
- W czasie drugiej wojny światowej zginął w getcie warszawskim (w 1941 roku).

Czy Józef Klotz był/nie był Polakiem?

Józef Klotz (siedzi pierwszy z lewej) jako reprezentant Polski w pamiętnym meczu ze Szwecją.

